

Utbildningsinspektion i Kärrtorps gymnasium

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Kärrtorps gymnasium den 5–8 december 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid ett kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och Kärrtorps gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Kärrtorps gymnasium intervjuades skolledning, personal och elever. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga program och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Kärrtorps gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	Ca 980

Kärrtorps gymnasium är beläget i en av de södra stadsdelarna av kommunen.

Vid Kärrtorps gymnasium finns medieprogrammet (MP) med den lokala inriktningen medieproduktion, naturvetenskapsprogrammet (NV) med de nationella inriktningarna naturvetenskap, matematik och datavetenskap, samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med de nationella inriktningarna ekonomi och samhällsvetenskap, teknikprogrammet (TE) med de lokala inriktningarna datorteknik, teknik och småföretagande samt det specialutformade programmet samhällsvetenskaplig utbildning med medieprofil med ekonomisk eller samhällsvetenskaplig inriktning. Vid skolan anordnas även IV-NV – ett program med naturvetenskaplig inriktning för invandrarungdomar.

Skolan har en rektor och två biträdande rektorer. De biträdande rektorerna är ansvariga för ett antal program vardera. Kärrtorps gymnasium tar emot elever från ett stort antal grundskolor från både Stockholm och flertal andra kommuner.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Kärrtorps gymnasium och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Kärrtorps gymnasium överlag har många goda kvaliteter. Bland annat är miljön trygg och klimatet gott. Skolan arbetar på ett positivt sätt med elevernas inflytande över verksamheten i stort genom elevrådet och de olika utskotten. Personalen visar engagemang för elevers lärande och eleverna når goda resultat. Eleverna erbjuds överlag en undervisning av god kvalitet.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Betyg i matematik sätts inte i enlighet med bestämmelserna (7 kap. 4 § gymnasieförordningen).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- Kursen idrott och hälsa B är i strid med bestämmelserna obligatorisk för eleverna (bilaga 2 skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Elevernas inflytande över undervisningens utformning och innehåll behöver utvecklas.
- Skolan bör i större utsträckning använda de individuella studieplanerna som grund för utvecklingssamtalen.
- Skolan bör se över möjligheterna att låta elever genomföra laborationer de missat vid ett annat tillfälle.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

I läroplan för de frivilliga skolformerna ges uppdraget att skolan skall sträva mot att varje elev tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram. Vidare anges rektors ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Eleverna får kursplaner och betygskriterier i samband med att en ny kurs påbörjas. Individuella studieplaner upprättas för samtliga elever. Varje lärare gör uppföljningar av elevernas kunskaper som underlag för betygssamtal och utvecklingssamtal.

I skolans kvalitetsredovisning för 2005/06 kommenteras att andelen elever med högskolebehörighet har minskat något jämfört med året innan, framförallt gäller detta teknikprogrammet. Enligt skolan är en förklaring att fler elever stannade kvar på programmet samtidigt som flera elever hade problem med att klara kurserna. Sedan tidigare analyser är det känt att många elever som söker sig till teknikprogrammet inte är medvetna om graden av teoretiska inslag. Informationen inför val av program har därför förbättrats.

Sedan flera år har eleverna överlag goda resultat i svenska, engelska och matematik.

Resultaten vid de nationella proven är totalt sett goda. Andelen elever med betyget Icke godkänd (IG) i matematik är dock hög på medieprogrammet och IV. Av kvalitetsredovisningen framgår att detta verkar bero på en kombination av bristande förkunskaper och bristande intresse för ämnet. För att förbättra resultaten anges att matematikundervisningen måste knytas till karaktärsämnena, exempel på andra åtgärder är mindre grupper.

Av de totalt 20 elever som läsåret 2005/06 följde IV-NV gick tre elever vidare till ett nationellt program. Studie- och yrkesvägledarna gör individuella uppföljningar tillsammans med elever och undervisande lärare.

Tabell 1 Uppgifter från nationell statistik avseende gymnasieskolans resultat

	Kärrtorps gymnasium			Kommunen			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Genomsnittlig betygspoäng	15,6	15,9	16,2	14,8	14,8	14,8	14,1	14,1	14,1
Andelen (%) med allmän behörighet till universitets- och högskolestudier	95,9	95,8	95,1	88,6	87,2	86,3	89,4	88,9	89,2
Andel (%) elever som fullföljde utbildningen inom fyra år	90,7	95,1	94,3	75,1	76,5	72,0	75,1	76,0	74,9

Tabellen visar att Kärrtorps gymnasium överlag når goda resultat som överstiger både resultaten i kommunen och i riket. Det finns dock skillnader mellan programmen. Andelen elever på teknikprogrammet med högskolebehörighet är t.ex. lägre än på övriga program. Ett annat exempel är medieprogrammet där den genomsnittliga betygspoängen är lägre än på samhällsvetenskapsprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan når goda resultat.

Normer och värden

Kärrtorps gymnasium ger intryck av att vara en trivsamt och lugn skola, vilket bekräftas vid intervjuerna med elever och personal. Inspektörerna finner att det råder ett gott klimat bland elever och personal. De intervjuade eleverna uppger också att personalen agerar snabbt vid eventuella kränkningar.

Elevernas inflytande över verksamheten i stort är gott då det finns flera olika vägar för inflytande. Utöver elevråd och skolkonferens finns ett antal utskott som arbetar med kvalitetsfrågor, betyg och bedömning, klagomålshantering jämställdhet och likabehandling samt ettornas skolstart. I vilken utsträckning klassråden fungerar som det är avsett går enligt såväl intervjuade elever som skolledningen upp och ner. Arbetet i klassråden kan därför utvecklas.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I den lokala arbetsplanen anges hur skolan avser att fortsätta utveckla elevinflytandet. Elevrådets olika utskott är ett sätt att öka elevernas inflytande över verksamheten i stort. Elevernas inflytande över undervisningen mellan ämne och lärare visar dock på skillnader inom skolan och behöver utvecklas ytterligare. Eleverna gav olika exempel på möjligheter till delaktighet och att vara med och påverka sin utbildning och sitt lärande. En del lärare låter eleverna vara med

och planera både innehåll, arbetsformer och examinationssätt, medan andra sällan ger eleverna tillfälle till inflytande inom något av dessa områden. Uppföljning av huruvida elevinflytande verkligen förbättras sker bl.a. genom utvärderingsseminarier med elevrådsstyrelsen och kompletteras med motsvarande seminarier med elever och lärare.

Vid skolstart genomförs såväl introduktionssamtal med varje elev som introduktionsdagar. Denna introduktion utvärderas årligen. De intervjuade eleverna uppgav att den tidigare formen av introduktionsdagar var mycket uppskattad. En del återkommande aktiviteter genomförs gemensamt på skolan såsom teaterföreläsning vid avslutningen, talangjakt och kick-off i blandade grupper. Enligt de intervjuade präglas skolan av en bra stämning och lugn och fin miljö, ”skolan känns inte stor även när alla är i E-huset”. Eleverna i årskurs 1 på teknikprogrammet läser den lokala kursen livskunskap, som även kan läsas av övriga elever inom det individuella valet. Kursen sammanfaller i allt väsentligt med de mål som uttrycks i läroplanens avsnitt normer och värden och de övergripande kunskapsområden i läroplanens avsnitt om rektors ansvar. Inspektörerna förstår skolans syfte då det finns behov av diskussioner om dessa frågor. Sådana bör dock genomföras i andra former än inom en lokal kurs som betygssätts och ingår i elevers betygspoäng. Den värdegrund och de kunskapsmål som uttrycks i läroplanen skall genomsyra all verksamhet och inte omvandlas till lokala kurser. Inspektörerna bedömer därför att den lokala kursen livskunskap inte är i enlighet med bestämmelserna. Samtliga elever i årskurs 2 har läroplansövergripande undervisning i samlevnad som dock inte betygssätts.

Vid Kärrtorps gymnasium finns gemensamma ordnings- och trivselregler. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling innehåller en beskrivning av det förebyggande arbetet såväl på övergripande nivå som på klass- och individnivå. Programmet beskriver också vilka åtgärder som skall vidtas när mobbning eller annan kränkande behandling förekommer. Likaså innehåller programmet rutiner för när en elev känner sig kränkt av personal.

Vid inspektionstillfället saknade skolan en likabehandlingsplan, vilken dock senare inkommit. I planen anges att likabehandlings- och jämställdhetsutskottet inventerar elevernas syn på jämställdhet och likabehandlingsarbetet samt deltar i arbetet med kartläggningen av skolans behov. Eleverna har varit delaktiga i arbetet via elevrådets likabehandlings- och jämställdhetsutskott som under våren diskuterar hur en elevversion/broschyr skulle kunna se ut. Planen saknar dock en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året med en tydlig koppling till varje diskrimineringsgrund, vilket inte är i enlighet med författningarna.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I den lokala arbetsplanen anges de övergripande målen.

Verksamheten visar på en varierad verksamhet där huvuddelen håller god kvalitet. Eleverna är delaktiga i planering och ges oftast möjlighet att påverka arbetsformer och innehåll, även om detta bör utvecklas ytterligare (se avsnittet arbetsmiljö och delaktighet).

Vid inspektionstillfället uppgav de intervjuade eleverna att schemat för en del grupper hade väl många håltimmar. Enligt skolledningen finns det svårigheter

som till stor del beror på bristen på lokaler och de individuella valen. Under hösten har dock schemat gjorts om för att möjliggöra pedagogisk utveckling.

Skolans system för provplanering bygger till stor del på att eleverna enas med respektive lärare om lämplig spridning av prov. Enligt de intervjuade eleverna fungerar detta olika bra, ibland inte alls. Provplaneringen skall enligt skolledningen samordnas och planeras av programarbetslagen i den nya organisationen. Inspektörerna förutsätter att skolan ser över detta så att eleverna får en jämn fördelning av prov under läsåret.

Vid inspektionstillfället gavs flera exempel på samverkan mellan lärare i kärnämnen och karaktärsämnen. Exempelvis sker ett samarbete mellan lärarna i webbdesign och svenska, matematik och fysik samt naturkunskap och samhällskunskap. Inspektörerna bedömer att de idéer om hur samverkan som finns bland lärarna behöver få en fortsättning.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Enligt gymnasieförordningen skall en elev ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. För elever som behöver särskilt stöd skall även åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur dessa skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Elevers rätt till särskilt stöd gäller skolans samtliga ämnen/kurser.

För att kartlägga elever i behov av särskilt stöd genomförs en screening i svenska i årskurs 1 samt tester i engelska och matematik. Andra exempel är testlaborationer och en bedömningsmall i samhällskunskap. Stöd ges främst i svenska och matematik. Skolan har en läs- och skrivstudion samt speciallärare i matematik. Eleverna ges möjlighet till stöd inom respektive kurs. En del kurser har förstärkts med fler timmar, bl.a. matematik C för eleverna på teknikprogrammet. För eleverna på IV-NV ger en speciallärare stödundervisning i engelska för dem som varit en kort tid i landet.

Vid elevintervjuerna framkom att de som missar laborationer får göra dessa med en annan grupp, i något fall fick de dock besked om att ”de får stå sitt kast”. Enligt skolledningen skall dock respektive elev kunna ta igen detta på annan tid. Inspektörerna bedömer därför att eleverna får det stöd de behöver för att uppnå kunskapsmålen men att skolan bör se över elevernas möjligheter till att ta igen missade laborationer.

Åtgärdsprogram upprättas av elevhälsoteamet i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen är det den enskilda lärares ansvar att se till att åtgärdsprogram vid behov upprättas. Enligt elevhälsoteamet känner man dock till vilka elever som är i behov av ett sådant program. Inspektörerna förutsätter att skolan säkerställer att samtliga elever som behöver ett åtgärdsprogram får detta.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtal genomförs regelbundet. Dessa har utvärderats och diskuterats i ett av utskotten. Lärarna diskuterar under kursens gång hur eleven ligger till i förhållande till målen i kursplanerna och betygskriterierna. Betygssamtalen fungerar relativt bra enligt skolledningen och diskussion pågår på skolan hur man skall kunna förbättra dessa. Inom de samhällsvetenskapliga ämnena finns sedan flera år en studieguide som eleverna kan använda som ett redskap i sin

kunskapsinhämtning. Liknande handledningar har diskuterats inom andra ämnen. Det skiljer sig åt i vilken utsträckning de individuella studieplanerna används som grund vid utvecklingssamtal vilket bör förbättras.

Vid ämnesövergripande arbeten betygsätter lärarna oftast sina egna ämnen, ibland görs detta gemensamt där det är tydligt vilka moment som hör till vilken kurs. Viss samrättning sker av prov i t.ex. svenska, medie-projekten, kemi och biologi, samhällskunskap osv. Lärarna ger också möjlighet till olika individuella lösningar för enskilda elever.

I samarbete med Blackebergs gymnasium och Brännkyrka gymnasium har skolan tagit fram övergripande betygskriterier som skall genomsyra betygssättningen i alla kurser. Enligt de intervjuade eleverna ställer dock lärarna inom ämnet matematik olika krav på eleverna vilket bekräftades vid intervjuerna med lärare. Detta innebär att elever bedöms och betygsätts utifrån olika betygskriterier. Inspektörerna bedömer att skolan måste åtgärda detta så att bedömning och betygssättning följer författningarnas krav även i matematik.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Varje skola skall årligen upprätta en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse.

Vid Kärrtorps gymnasium har hittills genomförts kursutvärderingar via skolans utvärderingssystem. Nya utvärderingsformer utarbetas tillsammans med de nya arbetslagen. De längre kurserna utvärderas flera gånger, medan de kortare kurserna utvärderas mitt i kursen eller enbart vid kursens slut. Skolans kvalitets-samordnare arbetar med elevenkäter, gör djupintervjuer med elever och gör samlade analyser. Självvärderingar sker löpande och alla utvärderingar får olika utformning. Kursutvärderingarna diskuteras i elevrådets kvalitets- och betygsskott och resultaten redovisas för övriga elever vid betygssamtalen.

Kvalitetsredovisningen som bygger på betygresultat, nationella prov, kursutvärderingar m.m. följer författningarnas krav.

Inspektörerna bedömer att skolan bedriver ett kvalitetsarbete av god kvalitet.

Ledning och intern kommunikation

Skolans ledning består av en rektor med det övergripande ansvaret för hela skolan samt två biträdande rektorer. De biträdande rektorerna ansvarar för flera program vardera. Skolan har valt att lägga återstående delen av skolledningsressursen på att ha en kvalitetssamordnare och en marknadsförare.

Den pedagogiska diskussionen sker inom programarbetslagen och vid gemensamma studiedagar kompletterat med ämnesvisa kontakter lärarna emellan. I början av varje läsår samlar skolledningen alla lärare för att gå igenom ”hur de vill samarbeta”. De programansvariga har fått i uppdrag att samverka vilket enligt skolledningen går bättre och bättre.

Skolledningen genomför även lektionsbesök, vilket de dock skulle vilja göra i större utsträckning än vad som sker. De biträdande rektorerna diskuterar med programarbetslagen om poängplanen, schemat osv. Vidare följer skolledningen upp de diskussioner som förs och lägger sig vinn om att prata med lärare och elever så mycket som möjligt. De intervjuade lärarna som menade att ”det finns

en villighet att lösa problem”, önskade dock mer av återkoppling från skolledningen. Inspektörerna bedömer att skolans ledning är av god kvalitet.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Vid skolan finns för andra läsåret IV-NV – ett naturvetenskapligt program för invandrarungdomar. Första året fanns det 20 elever på IV-NV, detta läsåret tio elever. Enligt skolan är det en heterogen grupp elever. Eleverna följer undervisningen i en egen klass. De läser svenska som andraspråk, matematik (grundskole- eller gymnasienivå), grundskoleengelska samt moderna språk.

En lokal kurs skall ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Skolan erbjuder ett antal lokala kurser, varav några kan sägas svara mot sådana behov som tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Exempel på sådana kurser är boll- och racketspel samt internationellt småföretagande. De nationella kurserna på A-nivå i olika ämnen anger en lägsta kunskapsnivå i ämnet varför lokala kurser inte skall vara kurser som läses före A-nivån. Kursen läs- och skrivutveckling når inte upp till A-nivån. Elever som erbjuds denna kurs bör i stället bör erbjudas stödundervisning så att de kan nå målen i den nationella kursen svenska A. Inspektörerna vill i detta sammanhang påpeka möjligheten att ge elever med påtagliga studiesvårigheter möjlighet att läsa kärnämnen svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska i etapper.

På Kärrtorps gymnasium är kursen idrott och hälsa B obligatorisk för samtliga elever vilket inte är förenligt med förordningen.

Personal

Skolan har god tillgång till personal av olika slag och flertalet av lärarna har utbildning för den undervisning de bedriver. Av nationell statistik för 2005/06 framgår att antalet lärare per 100 elever är 6,2 och antalet med pedagogisk utbildning 5,4. I skolans elevhälsoteam ingår bl.a. studie- och yrkesvägledare, kuratorer, specialpedagog/speciallärare samt skolsköterskor.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Anna Kjellberg
Irène Sehlin